

עזון תורני שכוחי בעזה"ת אֵלֵינוּ שֶׁל תְּנִידוֹ

גליון 626

בית הכנסת "עולי בבל" ע"ש הרב יוסף חיים זצ"ל רח' יוסף חיים אור-יהודה ת"ו

בהפטרת השבוע מכונה המבול 'מי נח'. מדוע נח מקבל את היזכות' שהמבול יקרא על שמו?
בזוהר הקדוש כי לאחר שיצא נח מן התיבה וראה את החורבן בעולם, הוא ראה 'שואה'... הכל נכחד רק הוא ומשפחתו נשארו "התחיל בוכה, ואמר: ריבונו של עולם, נקראת רחום וחנון, היה לך לרחם על בניך". השיבו הקדוש ברוך הוא, רעיא שטיא (=רועה שוטה)! עכשיו אתה מבקש רחמים? כשאמרתי לך קץ כל בשר בא לפני והנני משחיתם את הארץ - לא עשיתי כל העיכוב הזה אלא כדי שתתפלל, ואילו היית מתפלל הייתי מבטל הגזירה, אבל אתה לא עשית כן אלא כשראית שאתה תהא ניצול לא אכפת לך, ועכשיו אתה מתפלל. כיון שראה נח שהוא הגורם, מיד הקריב קרבנות לפני הקדוש ברוך הוא לכפר על חטאו".

פֶּתַח הָאֵהָ

אחד המעשים הממחישים את רגישותו של נח כלפי סביבתו, הוא מעשה השבת היונה אל התיבה. לאחר שנח שלח בפעם הראשונה את היונה והיא לא מצאה מנוח לכף רגלה, נכתב בתורה: "וַיִּשְׁלַח יְדוֹ וַיִּקְחָהּ, וַיָּבֵא אֹתָהּ אֵלָיו אֶל הַתֵּיבָה" היונה לא שבה ממש אל נח, אלא הייתה בסמוך לתיבה, ונח שלח את ידו והביא אותה אליו. מדוע היונה לא נכנסה בעצמה אל התיבה, כפי שנכנסה בפעם השנייה כשעלה הזית היה בפיה? שאלה נוספת, מדוע התורה כופלת בלשונה ואומרת: "וישלח ידו ויקחה, ויבא אותה אליו אל התיבה"? מדוע לא מספיק לכתוב "ויבא אותה אליו אל התיבה", ואנו נסיק מעצמנו שנח שלח את ידו כדי להביא את היונה אל התיבה?

הנצי"ב מוולאז'ין בספרו "העמק דבר" כותב דבר מדהים. היונה רגילה בשליחויות – "לא היה מה בפיה להשיב, כמו שהייתה מלומדת. כסבורה, שלא יניח אדוניה להשיבה ריקם, על כן עמדה בצדי התיבה ולא שבה למקומה עד שנח חמל עליה ואחזה ביד עד שתנוח מעייפותה". מדהים. נח לא שלח את ידו רק כדי להביא אותה פיזית אל התיבה, אלא גם כדי שהיא תנוח בכף ידו לאחר מסעה, שלא הניב בשורה משמחת. היונה חזרה עם "מצב רוח" ירוד, ונח שלח את ידו כדי לנחמה. מוסיף הנצי"ב: "ובא ללמדך – שכך ראוי לנהוג עם שליח כושל שלא הביא דבר תשובה מסיבה שאינו חייב בה. זהו מוסר השכל עוצמתי ביותר. כל החיים אנחנו שולחים אנשים שיעשו עבורנו שליחויות, זה נכון ביחס לבני זוג, ילדים, חברים או אפילו פועלים. קורה שאנשים כושלים בשליחותם וללא אשמתם. מה עלינו לעשות? ללמוד מנח, "לשלוח את היד" ולהעניק תחושה שאנחנו מקבלים אותם בכל מצב.

שבת שלום שמשון אליעזר פוקס

לכן נקרא המבול על שמו של נח כי הוא היה יכול וצריך למנוע אותו בתפילותיו!

בפרשה הבאה נקרא על כך שהקדוש ברוך הוא מגלה לאברהם שהינו הולך להפוך את סדום סמל הרשע וההשחתה... די, אי אפשר יותר לקיים בעולם ממלכת רשע כזו. ואברהם איש החסד, ההיפך המוחלט של סדום - עומד בתפילה ומנהל משא ומתן ארוך: אולי יש חמישים צדיקים בתוך העיר והם יצילו את כולם ולאחר מכן הוא יורד לארבעים ושלושים וכו' ואינו נמנע מלנסות להציל את האנשים שכל כך מרוחקים וזרים לגישת החיים שלו, מקום שחרת על דגלו שנאה ותיעוב לצדקה והכנסת אורחים! מאברהם אנו למדים שהגישה הנכונה היא להתפלל גם על הרשעים תוך כדי תקוה ותפילה שגם ישובו בתשובה, וכפי שנאמר: תִּתְּמוּ חַטָּאִים מִן הָאָרֶץ – ולא יתמו 'חוטאים'.

זמני השבת
הדלקת נרות 5:54 מוצאי שבת 6:52
נא לטמור על קדושת הגליון
אין לקרוא בשעת התפילה
לית: 7:28

אָהַל הַהִלְדוּשׁ

הלכות שאלת גשמים ותן טל ומטר

בליל רביעי הקרוב ז' במרחשוון מתחילים בארץ ישראל לבקש על הגשם בתפילה "ותן טל ומטר".

אם טעה ולא שאל טל ומטר, אם נזכר בסיום ברכת השנים, לפני שיזכיר "השם", חוזר ואומר ותן טל ומטר לברכה וכו', ומסיים על הסדר. ואם לא נזכר עד שחתם ברוך אתה ה' מברך השנים, לפני שיתחיל ברכת תקע בשופר, יאמר שם בין ברכה לברכה "ותן טל ומטר לברכה", וימשיך ברכת תקע בשופר וכו'. ואם לא נזכר עד שהתחיל תקע בשופר גדול, ימשיך בתפלתו עד ברכת שמע קולינו, ולפני שיאמר "כי אתה שומע תפלת כל פה", יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה". (ואם הוא בתענית שצריך לומר ענוו, יאמר תחלה ותן טל ומטר לברכה, ואחר כך יאמר ענוו). ואם שכח לשאול גם בברכת שמע קולינו, וחתם "ברוך אתה ה'", ומיד נזכר, יאמר "למדני חקיך", וחוזר ושואל טל ומטר, ומסיים שנית "כי אתה שומע תפלת כל פה" וכו'. ואם חתם שומע תפלה, ואחר כך נזכר שלא שאל טל ומטר, יאמר שם קודם ברכת רצה, "ותן טל ומטר לברכה". ואם אמר תיבת רצה, חוזר ל"ברך עלינו" וממשיך תקע בשופר ויתר הברכות על הסדר. וכן הדין אם נזכר באמצע מודים, או באמצע אלהי נצור, שחוזר לברך עלינו. אבל אם סיים פסוק יהיו לרצון האחרון, אף על פי שעדיין לא פסע שלש פסיעות לאחוריו, חוזר לראש התפלה.

להערות והארות, הנצח ות,
לעילוי נשמת וכו' 054-8444774
לקבלת העלון במייל נא לכתוב ל:
8444774@Gmail.com

אהל לחידוש

חידושים ופנינים לשולחן השבת

"ואתה קח לך מכל מאכל אשר יאכל ואספת אליך והיה לך ולהם לאכלה".

דרשו רבותינו (יומא ג.), קח לך - משלך, ומבאר הכלי יקר שגם נח צוה לקחת רק מממונו הפרטי ולא משל אחרים ולא מן הגזל והוצרך לצוותו על כך לפי שהיה מקום לנח לחשוב שמותר לקחת ממנו של דור המבול שהרי הם עתידים למות וממונם כלה, לכל היותר לאחר בקשת רשותם.

וכך באמת עשה נח, מכר את ביתו ואת כל החפצים שברשותו, וקנה מזון ומשקה עבור החיות והבהמות אשר היו עמו בתיבה במשך שנה שלימה.

הגאון רבי חיים שמואלביץ זצ"ל מבאר שהטעם שציווה ה' יתברך את נח שיבנה את התיבה ויקנה את כל המזון הדרוש מכספו האישי, כדי שיהיה לנח חמלה ורחמים כלפי החיות אשר עתידים להיות עמו בתיבה. לפי שעל ידי התיבה והענקה לזולת נעשה האדם קשור ומחובר לאותו אדם שנתן לו ומוכן למסור נפש בעבורו.

העולם רגילים לחשוב שאדם מיטיב למי שהוא אוהב, ואוהב את האדם המיטיב עמו ("למה אני אוהב אותו? כיוון שהוא נתן לי"), אך ההיפך הוא הנכון, על ידי התיבה והענקה נוצרת האהבה והאחוה, וככל שאדם מעניק ונותן לשני - כך הוא נעשה אוהבו יותר ויותר.

נח מסר נפשו ובמשך שנה תמימה פרנס את כל הנפשות שהיו בתיבה. דבר זה לא היה קל, וכפי שדרשו רבותינו: שכל אותן י"ב חודש שהיו בתיבה לא טעמו טעם שינה לא נח ולא בניו, לפי שהיו זקוקים להאכיל ולהשקות את הבהמות, החיות והעופות, וכל בהמה אוכלת את מאכלה בזמן שונה ובשעה מסוימת ביום.

וכדי שיהיו לנח הכוחות והרצון להגיע למסירות נפש זו, ציווה הקב"ה לקנות את כל המזון הנצרך בתיבה מכספו הפרטי שהשיג במשך שש מאות שנה, ולפזר את כל ממונו עבורם, כדי שעל ידי זה יהפך לאוהבם ויחבבם, ובמידה כה גדולה של אהבה, עד שיהיה מסוגל לעמול במסירות נפש שנה תמימה לספק את כל צרכיהם. זה הכלל, ככל שאדם מתמסר לדבר ומשקיע עבורו, כך גדלה אהבתו וחיבתו לאותו דבר.

אהל המעשה

ויהי אחר המבול. נח יוצא מן התיבה כשסביבו רק אדמה יבשה ללא עצים ובעלי חיים, יחד עימו יוצאים מן התיבה בעלי החיים שהוכנסו. נח בונה מזבח ומקריב עליו קרבן לה' מבעלי החיים הטהורים. אחד הרגעים הגדולים בהיסטוריה קורה. ה' נשבע שלא יביא מבול לעולם: "וירח ה' את ריח הניחוח, ויאמר ה' אל לבו לא אוסיף עוד לקלל את האדמה בעבור האדם, כי יצר לב האדם רע מנעוריו". לכאורה, אם הסיבה "להתפייסותו" של הקב"ה עם נח ובני האדם היא "ריח הניחוח" של הקרבנות, מדוע מנמקת התורה את אי-הבאת המבול במילים: "כי יצר לב האדם רע מנעוריו". ושאלה נוספת: וכי עד עתה, כביכול, לא ידע הקב"ה שיצר לב האדם רע מנעוריו? אם זו סיבה להתחשב בו, זה לא צריך להיות קשור למבול דווקא. רבינו יעקב "בעל הטורים", מציין כאן שרק בעוד מקום אחד בתנ"ך נזכרה המילה "וַיִּצְרַח" – "וירח את ריח בגדיו". יצחק אבינו מריח את ריח בגדי יעקב (שהיו בעצם של עשו ויעקב לבשם) ומחליט לברכו. מדוע טרח "בעל הטורים" לספר לנו על המקום הנוסף בו מופיעה אותה מילה?

"רבי, ברכני", פנה החסיד לרבו. "עושה אני כעת מספר עסקים וזקוק אני לברכתו של הרבי להצלחה וברכה". הצדיק נענע בראשו ושאל: "האם אתה גם לומד או מתפלל?" החסיד נד בראשו לשלילה. הוא אינו משקיע מאומה ברוחניות. למראה עיניו השואלות של הצדיק נזדרז לתרץ את עצמו: "יש לו לבורא יתברך רבבות מלאכי-קודש בשמי-מרום. מה ייתן ומה יוסיף לו תפילה של יהודי כמוני, או עמוד גמרא. הרי זה כאין וכאפס נחשב בעיניו. מוותר אני על כך כי זה לא חסר להשיי"ת. "אמור לי", ביקש הרבי לדעת, "במה אתה עוסק למחייתך?" "צייר אני", השיב החסיד. ומהו הציור היקר ביותר שראית מימך? הוסיף הרבי לשאול. "ציור של שקיעה על שפת הים", התרגש האמן-החסיד מהתיאור, והפטיר: "אין לי איך להסביר לרבי, ששקוע כל היום בתורה ותפילה, את יופיו של הציור". מה מחירו של הציור? ביקש הצדיק לדעת. "שלושה מיליון דולר!" נענה החסיד ביראת-כבוד. "אילו ניקח מצלמה ונצלם בדיוק שקיעה כזו מול הים", המשיך הצדיק בשאלותיו, "מה יהיה מחירה של התמונה?" החסיד עיווה פניו בזלזול: "שקל וחצי לכל היותר. ואם היא ממוסגרת חמישה שקלים... "אינני מבין", תמה הצדיק, "פער כה גדול של שקל וחצי לעומת שלושה מיליון דולר?! הייתכן?! "הרבי צריך להבין", אילף החסיד את רבו פרק באומנות. "התמונה המצולמת, אין בה סיכויי כישלון. צלם טוב עם ציוד מקצועי, לא זקוק ליותר משנייה כדי להפיק תצלום אומנותי ו-99% הצלחה מונחים בידו. "לעומתו, הצייר, 99% כישלון עומדים לפתחו בעת שהוא מתחיל לצייר. ואם הושלם הציור בכזו רמה כנגד כל הסיכויים – מיד עולה ערכו ומחירו אלפי מונים". "היטבת לקלוע", נהנה הרבי מההסבר. "הקב"ה אוהב את מצוותיהם ותורתם של ישראל יותר מהמלאכים, כי יצר לב האדם רע בעיקרו וכנגד כל הסיכויים מתגבר היהודי על יצרו ומנצח. ואילו למלאכים אין בחירה, הכל נעשה בקלות ואין להם אחוזי כישלון. תאר לעצמך שעבודת המלאך כלפי הבורא

לעומת עבודת היהודי – הינה כערכו של צילום לעומת ציור. וכך מבאר ה"קדושת לוי" את מילות הפסוק: "ישראל אשר בד אתפאר", הקב"ה כביכול מריח את ריח בגדי היהודי הרוחניים שנעשים כנגד כל הסיכויים, והוא "מתפאר" בהם, כביכול, "תופר" לעצמו בגד מהם. כאשר הקריב נח קרבן אחרי המבול, "וירח ה' את ריח הניחוח" של הקרבן, קרבן שהגיע מבשר-ודם שיצר לבו רע מנעוריו, ובכל זאת הינו מתעלה על עצמו ומהנה את בורא העולם במעשים טובים, מיד נשבע שלא יוסיף להביא מבול לעולם. כל אחד מאיתנו הוא מיליונר לפי ערך התנגדות היצר שלו. הבה נעריך זאת ונחטוף עוד ועוד. (גד שכטמן)

נח שלח את היונה לראות
הקלו המים מעל הארץ
רש"י אומר במקום

אומר אני שזכר היה!!!

נשאלת השאלה: מאיפה רש"י יודע שזכר היה???

התשובה:

היונה הביאה לו עלה זית בפיה לא כתוב ברגליה

אלא בפיה. אם זה היה נקבה

זה כבר מזמן היה נופל מפיה!!!

ח ח ח ח

קצתה האתול

"ותבא אליו היונה לעת ערב, והנה עלה זית טרף בפיה, וידע נח כי קלו המים מעל הארץ".

מדוע היונה הביאה בפייה דווקא עלה של זית ולא עלה של עץ אחר? אם עלה הזית היה מקרי, לכאורה אין צורך שהתורה תציין זאת, ומספיק שהיא תציין שהיונה הביאה עלה של עץ, שהרי מכל עלה שהיא הייתה מביאה נח היה מבין שקלו המים מעל הארץ. מה מיוחד דווקא בעלה של זית, ובפרט שאין דרכה של היונה להיות ניזונת מעלה של זית? עלה הזית המר שבפי היונה מביע לדעת חכמים דבר גדול. שנה שלימה היונה לא זכתה ל"טרף" ולמזון בכוחות עצמה, שהרי היא ניזונה בידי אדם. נח הביא לה את מאכלה דבר יום ביומו. כעת, היונה הצליחה "לטרוף" מזון בכוחות עצמה, אמנם מזון מר, אבל בכוחות עצמה. אומרת היונה: "יהיו מזונותי מרורין כזית בידו של הקדוש ברוך הוא, ולא מתוקין כדבש בידי בשר ודם" (עירובין יח:). היא מעדיפה להיות עצמאית ולאכול מזון שהקדוש ברוך הוא מזמן לה בטבע, מאשר מאכלים מתוקים שאדם נותן לה. עלה הזית אינו סמל השלום, אלא הוא מסמל עצמאות וחירות מתוך ביטחון בה', והסתפקות במועט בעיצומה של החירות. ישנו הסבר נוסף, אקטואלי לחיינו.

זית הוא אחד מפירות העץ היחידים שבלתי אפשרי לאכול אותו ישירות מהעץ, כפי שהוא, ללא תהליך עיבוד כלשהו. טעמו הטבעי של הזית הוא מר מאוד, והוא איננו ניתן לאכילה מיד לאחר הקטיף מהעץ. לכן, לאחר המסיק עוברים הזיתים תהליך השריה במים, כדי להרחיק מהפרי את השמנים המרירים, ולאחר מכן עוברים תהליך ארוך של כבישה על מנת להכינם למאכל. זיתים שאינם מיועדים לכבישה מופנים לאחר המסיק לבית בד, לצורך מיצוי שמן הזית מהפרי לצורך מאכל, בתהליך הנקרא "עצירה". הזית מוכרח לעבור תהליך. נח מתעתד לצאת מהתיבה, ובכך הוא בעצם מתחיל את האנושות מחדש. עלה הזית מעביר מסר לנח: הדרך להצליח בעולם החדש היא אך ורק אם אתה עובר תהליך של כבישה וכתישה עצמית, מאמץ ויזע, בניגוד חריף להתנהגות בני האדם טרם המבול – בו הם נתנו פורקן ליצרים שלהם ללא הבחנה, והם לא התאמצו לרסן את תאוותם. אנשי דור המבול לא השכילו לעבור תהליך ולהשתבח. כשאדם מתמודד ו"כותש" את עצמו, הוא הופך לעצמאי בעל צורה עצמית, והוא יכול להגיע לדרגה של שמן זית המסמל את החכמה (את המנורה בבית המקדש, שמסמלת את החכמה, הדליקו עם שמן זית). ואכן, מיד כשנח יצא מן התיבה, הוא הקריב קרבן שעלה לריח ניחוח לה'. נח הבין את המסר של היונה. נח הביע נכונות ורצון להקריב מעצמו, וממילא להתקרב לבוראו ובכך לבנות עולם חדש. עולם של חירות מוסרית ועצמאות אמתית. (הרב משה שיינפלד)

**ברכה והצלחה
ובריאאות איתנה**
אסף בן אשר ומשפחתו הי"ו
דוד אשר בן איבון ומשפחתו הי"ו

לרפואה שלימה
סעיד אשר בן לאה הי"ו
אורה בת סניורה הי"ו

שיעור בפרשת שבוע
מהרב שמשון פוקס שליט"א
כל יום חמישי
מיד לאחר מנחה
בביכנ"ס אור אבנר
רח' משה דיין קרית הסביונים יהוד
מנחה - בשעה 17:40

בית הכנסת
"עולי בבל"
ע"ש ד"ר יוסף חיים זצ"ל
שחרית - 5:00
מנין ב' - 7:30
מנחה ערבית - 17:30
שיעורי תורה מידי יום
לאחר ערבית
יום א' ב' ה'
רב בית הכנסת
הרב יהונתן אמדי שליט"א
יום ג'
הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ד'
הרב נאור דרשני שליט"א
יום ה' -
הרב רפאל עגיב שליט"א
בשעה 19:30

"עץ חיים היא למחזיקים בה"
לזכות להצלחה ולבריאות איתנה
טוביה שרבי בן נזימה
ומשפחתו הי"ו
דוד חיים בן עליזה
ומשפחתו הי"ו
אופיר דלל בן אורה
ומשפחתו הי"ו

בית הכנסת "היכל יצחק דוד"
רח' דוד אלעזר 18
תפילת שחרית - 7:00
מנחה וערבית (סמוכות) - 17:40
שיעורי תורה מידי יום אחרי ערבית
יום א' - הרב שמשון פוקס שליט"א
יום ב' - הרב הגאון אברהם הכהן שליט"א
יום ג' - הרב שלום אטלן שליט"א
יום ד' - הרב בן יאבו שליט"א
יום ה' - הרב אליהו הכהן שליט"א